

Főszerkesztő és ideiglenes felelős szerkesztő: **Dr. Olosz Lajos**
Laptulajdonos a **CORVIN**
Lapkiadó Rt.

DÉLI HÍRLAP

A timistoralati törvényszék bej. sz. 85. (Dos. No. 934/1938)
Alapította: **Dr. VUCHETICH ENDE**
és **Dr. VARNAY ELEMER**

Ziarul Comunității Maghiare din România ■ A Romániai Magyar Népkezősség lapja

Aron püspök nyilatkozata

Irta: KAKASSY ENDRE

Meg kell állani Erdély római katolikus püspökének lapunkban közölt nyilatkozata mellett, mint ahogy különben ünnepélyes figyelmet parancsol az albániai-gyulafehérvári egyháztejedelem valamennyi megnyilatkozása. Ritkán van ugyan alkalmunk szavát hallani: Dél-Erdély magyarságának e kivételes egységű, s — tegyük hozzá — mely meggyőződéssel — providenciális lelki vezetője nyilván többre becsüli a beszédnél az egyház s hívei érdekében végzett csendes munkát. Annál nagyobb megtiszteltetés a Déli Hírlap számára a minapi nyilatkozat, melyet Nagy József, az auiad-nagyenyedi református teológia tanára közvettett a tág nyilvánosságához az iskoláink életéről számot adó cikksorozatában.

Audjuk, hogy nagy visszhangot keltettek e cikkek népeink minden rétegében. Növekvő felelősségérzésre mutat ez a jelenség. Ma már a legegyszerűbb című ember előtt sem kell túlságosan bizonygatni, mit jelent számunkra az egyház és az iskola. Népi közösségünk minden rétege féltő ragaszkodással tartja szemét egyházi és közművelődési intézményeinkben, a magáénak érzi életüket és sorsukat, munkájukat és eredményüket. A hűség és az, áldozathozatal megkapó példáirol hallunk. Most megszólalt a püspök is, hogy minderről magas elismeres formájában tegyen bizonyosságot.

Nyilatkozatának különösen az a része ragad meg, ahol a magyar munkásság áldozatvállalásáról beszél. Idézzük szavait:

„Híveinknek a hitvallásos iskola iránt tanusított és egyre erősödő ragaszkodása, anyagi hozzájárulása ösztönöz, hogy ezekért az intézményeinkért a kötelességeknek ránk háruló részét magunk is odaadással vállaljuk. A munkásság példaadása ebben a tekintetben egyenesen felemelő. Iskoláink fenntartása súlyos anyagi kérdés és gond is, ezért híveinktől az erkösi támogatás mellett anyagi áldozatot is kell kériünk. Minden egyházközség népe vállalta az anyagi teherlirának megfelelő részt, voltak és vannak híveink, akik nagylelkűen segítenek a többlet meretekben is. De a híveink részéről megnyilatkozó ez általános készség menett is meg kell említenünk munkás-közösségünk áldozatkészségét. Amikor iskoláink anyagi alapjainak előteremtésén fáradozunk, talán legelőször a városok, banya- és ipartelep munkássága értette meg a kérdés fontosságát, o jött olyan megajánlásokkal, amelyekre biztosan építeni lehetett. Nyilvánosságaink szerint legnagyobb mértékben ez a munkásság biztosította folyamatosan és biztosítja ma is az egyházi intézmények és iskolák szükséges anyagi fedezetét vonakodás nélkül és körülményei között díszletes áldozatkészséggel. Helyénvaló tehát, hogy erről a nagytöbbségnek is tudomása legyen, s melegen megszorítsuk munkáshíveink kezét, akik próbás időkben bizonyították be, hogy hozzánk tartoznak, a templom és az iskolát magukénak tudják s jól a maguk erejéből telletben gondoskodnak.”

Kissé történetnek érzüek e kijelentéseket, melyeknek meleg intonációját a le- és fellelé egyaránt kiterjedő szeretet s a meg nem csalatott várakozás adja. Ki is ismerhetné jobban népeink értecsit, gondolkodását, lelki életének anyviak előtt rejtett útját, mint a széles falu adta albarutai-gyulafehérvári főpásztor? Szavai villanásszerűen hasi-

tanak bele abba a homályba, mely az el- kulönlök, tájékozatlanok, gubó-életet élők felfogásában a népet, s különösen az ipari munkásságot körülveszi. Bizony, sokan önvádat érezhetnek e megállapítások hallatára, tudván balítéletikről, elfogult rártatóságukról s nézeteiknek arról az elavult halmazáról, mely útját állta és állja még ma is a szabad széttekintésnek. Egyszer, nyugalmasabb időkben eljön majd az alkalom, amikor alapos számadást tarthatunk önmagunkkal. Évek és évtizedek eseményei fognak leperenni szemünk előtt. S akkor kutató gondolataink és igazságos itélkezésünk hívó szavára meg fog jelenni előttünk a mindennapi téglahordás, a partkötés s a terheket hűséggel és zokszó nélkül hordozó kötelességtudás hőse: a magyar kisémbér.

Aron püspök tájékoztatója értékes adatokat szolgáltat és számbavételhez. Valahogy ajándéknak is érezzük örvendes közlését. Olvassuk el újból és újból ezeket a mondatokat, mert valóban ajándék van bennük, annak kelj tekintenünk a felsorolt tényeket, különösen ma, amikor az emberiség egyre csak vesztit, nemhogy gazdagodnék. Mekkora

vigasztalás és milyen nagy megnyugvás tudni, hogy szilárd a lelki alap, amelyen intézményeink nyugszanak. Ha sok is a gond, mely az anyagiak terén intézményeink fenntartóra és vezetőire nehezedik, semmiesetre sem elviselhetők, hiszen hordozásukban azok segédkeznek, akiknek válla már nagyobb terheket is elbirt.

Sok tanulság adódik a püspök nyilatkozatából. A legelső tanulság pedig az, hogy önmagunkban az erő, és rajtunk múlik, erónk miként való felhasználásán, hogy hullunk-e vagy emelkedünk. Ha tekintetünk fegyelméletlenül kalandozni szerze a világban, az a külső nagy események elterelik figyelmünket a mi belső építkezésünk apró, de számunkra kicsinyességükben is jelentős dolgaitól, az eredmény csak lesújtó csalódás lehet. Hányan vannak miközöttünk, akik tunya ábrándozások közepette elméletben szülökát mozognak, ám a maguk cselekvési területén arra sem képesek, hogy akár egyetlen téglával is hozzájáruljanak templom vagy iskola emeléséhez, fenntartásához. Bizonyos, hogy megéjtő a történeti helyzet alakulásainak mai látványa, mellet-

tük jelentékteleneknek tűnnek a mi életünk parányi eseményei, igényei, szükségletei, viszont nem egy kis nép pusztult már el éppen amiatt, mivel engedte, hogy elbúvöljék, belső életében megbénítsák gigászi mérközések boa constructor-jai. A nagy népeket, ha mégannyira belemerülnek is rettentő küzdelmekbe, számbejt sulyk védj a megsemmisüléstől. Kis népeknek józanul, önmagukról pillanatra sem megfeledkeve kell forgolódnok a történeti porondon, küjőnben könnyen eltaposhatják őket az egymással birkózó óriások. A józsásg egyik parancsa az, amely a lelki támasztékok állandó erősítésére s a szellemi vagyon gondos ápolására, sőt gyarapítására int. Mert a lelki és szellemi értékek jelenik elsősorban kis népek jogcimét az élethez.

Erről a parancsról töredék mivoltunkban sem szabad megfeledkezniünk. Es ilyen körülmények között vajjon tulajd-e, ha az örvendőes hír ajándékát látjuk Aron püspök nyilatkozatában? Társadalmunk eő nagyszerű példamutatás emelkedik, amely — mint letint századok során annyiszor — alulról jön. Ki-ki vegye hasznát ugy, amint lelkiismerete sugallja.

Addig is, a püspök buzdító szavát köveve, szorítsuk meg melegen munkástestvériünk kezét.

Mussolini felmentette az olasz tisztikart a királynak tett eskü alól

A német főparancsnokság szigorú figyelmeztelést intézett Itália lakosságához

A Duce rádióbeszédre készül

Salernótól délre kiterjedtek a harcok

A keleti arcvonalon, Novorosszijszk és Brjansk kiürítése után a nagyarányú frontkiegyenesítés érdekében elrendelt csapámozdulatok tervszerűen és sikeresen folynak, — állapítják meg Berlinben. — A DNB. katonai szakérője hangoztatja, hogy a Szovjetnek, bár hevesen és ismételt nagy erővel támad, nem sikerült megakadályoznia a németek elszakadó, arcvonalrövidítési mozdulatait. A német hadvezetés el akarja kerülni a túlságos veszteségeket, melyek bekövetkezésének, ha egyes pontokat, illetve területrészeket mindenáron tartani akarnának. A DNB. jelentése rámutat arra, hogy keleten a vezérelv továbbra is az, hogy a Szovjetet — minél kevesebb német veszteség mellett — erőinek felhasználására kényszerítsék. Rámutat azonban a DNB. tudósítója arra is, hogy nemcsak keleten dultak most kemény harcok hanem délen is, a német hadvezetés takarékoskodását az erőket, tehát indokolt, Ami a déli hadszínteret illeti, Berlinben megállapítják, hogy a salernói harcok új fordulatot vettek. Döntés ezen a harctéren még nem történt. Salernónál sikerült a partaszállási hídfő összeszűkítését, Eboli környékén azonban a brit-amerikai ellenállás megmerevedett. Ez a tény — német megjelés szerint — két körülménynek tulajdonítható: egyrészt annak, hogy Cunningham tengernagy nagy tengeri erőket vonlatott fel Salerno előtt s az angolzász hajógyűk valóságos tűzharangot borítottak a hadműveleti terep fölé, másrészt pedig Salernótól délre a szövetségesek újabb erőket tettek partra, melyek azonnal

beavatkoztak a harcokba. Ez utóbbi körülményre a német hadjelentés is utal, megállapítván, hogy különösen a sajnóról arcvonal déli részén nyert terjedelmében a harc az újonnan partraszállott, tulerőben lévő angolzász erőkkel. A Calabriából visszavonuló német biztosító csapatok már érintkezésben vannak a Salerno környékén harcoló német hadoszállyokkal. Egy berni jelentés szerint katonai körökben az a benyomás, hogy a Calabriában partraszállt 8. brit hadsereg erői is a salernói helyzet tényezőivé váltak.

Németország

Dr. Schmidt követ, a német birodalmi külügyi hivatal sajtóosztályának vezetője a Badoglio-kormány feltétel nélküli fegyverletételének diplomáciai történetéből újabb részleteket közölt a külföldi sajtóval. Dr. Schmidt kifejtette, hogy a birodalmi kormány, miután Mussolini eltávolításakor Badoglio kijelentette, hogy „a hadsereg tovább folyik”, — indokoltnak látta, hogy a Badoglio-kormányval való együttműködés politikáját kisérelje meg. „A Ribbentrop és Guariglia közti első találkozásnál már felöbrent az első német bizalmatlanság — mondotta dr. Schmidt. — Ennek ellenére a birodalmi kormány továbbra is megkísérelte az együttműködés politikáját.” A továbbiakban dr. Schmidt közölte, hogy „a birodalmi kormány idejekorán híreket kapott ügynökök útján az olasz személyiségeknek semleges külföldre való utazásáról abból a célból, hogy ott az angolokkal tárgyaljanak.” A követ szerint „a Badoglio-kormány a legutóbbi időben még megkísérelte, hogy a

német kormányt gazdasági és katonai engedményekre késztesse.”

Feltűntet kellett Schmidt követnek az a kijelentése, hogy „a Badoglio-kormány annyira ment, hogy magát a német birodalmi kormányt igyekezett lehető messzemenően a fegyverszünet katasztrófájába bevonni.” Természetesen dr. Schmidt is hangoztatta, hogy német részről idejekorán intézkedések történtek a fegyverszünet következményeinek ellensúlyozására. „Németország azokkal az olaszokkal együttműködve, akik felismerik népeük borzalmas félrevezetését, meg fogja védeni Olaszország ama részeit, amelyek Európa védelmére feltétlenül szükségesek.” — fejezte be nyilatkozatát a német külügyi hivatal sajtóosztályának vezetője.

Goebbels

A német lapok, elsősorban pedig Goebbels propagandaügyi miniszter cikkei a Reich-ben megállapítják, hogy Badoglio megadásra következtében e háboru legnagyobb veszélye leselkedet Németországra. Goebbels legújabb cikkében ezeket írja: „Ha az árulás sikerült volna, a német birodalom e háboru legnagyobb veszélyével került volna szembe.” A német propagandaügyi miniszter szerint London és Washington, Badoglio-kormányával együttműködve, a következő tervet dolgozta ki: A dél-olaszországi német csapatok elszigetelése és megsemmisítése. Ezt követték volna azok az egyesített tengeri és szárazföldi hadműveletek, amelyeket Churchill megjósolt, s amelyeknek szerinte a németek nem tudtak volna ellenállani.

A légi terrort tovább fokozták volna, hogy a német nép idegjeit annyira felbőrölje, hogy november 9-én megismétlődhetet volna az 1918-i dráma.

Goebbels hangoztatja, hogy ez a terv nem valósulhatott meg, s „az angolok számára még hosszú az út Rómáig, nem is szóva a Berlinbe vezető útról.” A propagandaminiszter a katonai intézkedések eredményességét méltatja, majd a német nép erkölcsi ellenálló erejét mond elismerő szavakat. Olaszországot illetően lehetségesnek tartja, hogy „Itália most erős és fájdalmas tisztulási folyamaton esik keresztül, amelyből új életre támad. E tekintetben Olaszországnak egyedül kell határoznia. Mi 1918 után világosan választottunk: a harcot, az áldozatot, az önmegtartóztatást választottuk. Ilyenformán azonban megtaláltuk a felemelkedés útját. Minden nép a maga szerencsésének követsa. Mi, németek, e hetekben szűk ösvényen

jártunk a szakadékok szélén. Nem látta mindenki ezt a szakadékok, mi azonban szilárdan, határozottan haladjunk tovább ezen az úton, mindig a Führer követve, aki éppen hallgatásával mutatta nekünk az irányt.” — írja Goebbels német propagandaügyi miniszter.

Fulda

A német belső front szilárdságának megőrzésére irányuló elszántság mellett bizonyos erkölcsi tényezők magatartása is figyelmeztelt. A távirati irodák nemrég hírt adtak a németországi katolikus püspöki kar fuldai értekezletéről. Az értekezletről kiadott körlevél, melyet e hó folyamán a birodalom valamennyi katolikus templomában felolvastak, a többi között a következőket tartalmazza: „Csak a tudatlanság vagy a hazugság merészelteti megkísérélni azt az útját, hogy a kereszténység bevezetése Németország számára szerencsétlenség

volt hajdan... Minden olyan szellemi irányzat és anyagmozgalom, amely a keresztény vallástól elvezette az embereket, tévedésnek bizonyult és keserű kiábrándulással végződött.”

„Hívunk mindenkit — folytatódik a fuldai körlevél — aki elhagyta az élő Istent, a Teremtőt, minden ember atyját és biráját; hívjuk mindazokat, akik nem törődnek már Istennel és az Isten parancsaival, akik a szeretet helyére a gyűlöletet, a jog és igazság helyére az erőszakot tették és erkölcs helyett a hasznot akarták az emberi élet törvényévé emelni; térjetelek vissza Uratokhoz, Istenetekhez. Hívjuk azokat is, akik Istent a saját gondolataikhoz és óhajaikhoz szeretnék igazítani, vagy pedig akik olyan istent óhajtanak, aki csak az ő népükért és fajukért van. Isten nem a mi dicsőségünkért és a mi édeinkért van, hanem fordítva.” — mondja a német püspöki kar fuldai értekezletéről kiadott körlevél. (—r)

dár bandák vezetését. Ez mutatja azt a nyomást, amelyet Moszkva Délkelet-Európára gyakorol. Ezek a tények kellő megvilágításba helyezik a Szovjet európai szándékait — mondják berlini körökben.

Mussolini hetedik napiparancsa

Róma. (Rador). A német távirati iroda, a DNB. jelenti: A Duce újabb napiparancsot adott ki. Ez a 7-ik napiparancsa Mussolininek. A Duce kijelenti, hogy „a fasiszta nemzeti kormány az olasz véderő valamennyi tisztjét felment a királynak tett eskü alól. Az uralkodó a kapituláció által és menekülése következtében kiszolgáltatta az ellenségnek, szejénybe és nyomorúságba döntötte a nemzetet.”

Halál a fegyverreljellegetőkre Olaszországban

Róma. Az olaszországi német csapatok főparancsnoksága a következtető figyelmeztetést intézte a lakossághoz:

Aki a német, vagy az olasz hadsereg tulajdonát képező tárgyakat eltulajdonítja vagy megrongálja, az halállal büntődik.

Aki fegyvert rejtget és a fegyvert 24 órán belül nem szolgáltatja be, agyonlövik. Mindenkinél a nála levő hadianyagot a legközelebbi német parancsnokságnak kell beszovaltatnia.

Olasz katonai személyek, ha nem jelentkeztek a németek oldalán való további harcra, kötelesek egyenruhában a legközelebbi német parancsnokságnál jelentkezni. Ellenkező esetben hadbírság elé kerülnek.

Aki brit és amerikai foglyok hollétéről tud, az köteles erről azonnal jelentést tenni. Aki ezt a figyelmeztetést után 24 órával sem teszi meg és az, aki hadifoglyoknak hajlékot ad, hadbírság elé kerül.

E rendelkezések teljesítéséért a polgármesterek felelősek.

PAVOLINI RÁDIÓBESZÉDE

Berlin. Pavolini a köztársasági fasiszta párt főtitkára beszédei mondotta Mussolini nevében a rádióban. Többek között kijelentette, hogy személyesen tárgyal Mussolinivel, aki egészséges és rövidesen rádióbeszédet intéz az olasz néphez. Pavolini a továbbiakban kiemelte, hogy Mussolini volt az, aki husz év előtt megvédte Olaszországot a kommunista veszélytől és ő az aki ma is megmenti Olaszországot. Ezért minden olasznak tovább kell dolgoznia és harcolnia becsülettel a végső győzelemig — mondotta Pavolini.

AZ OLASZ KIRÁLY ÉS BADOGLIO MAJDNEM NÉMET FOGSÁGBA KERÜLT

Madrid. (Rador). A német távirati iroda jelenti: A gibraltári sajtó arról ad hírt hogy Viktor Emánuel olasz király és Badoglio tábornagy Rómából való távozásakor majdnem a németek fogságába esett. Az uralkodó és a tábornagy Rómából gépkocsim és néhány hadiszállás vezérkari szállására hajtattak s onnan — kevéssel a németek megérkezése előtt — repülőgépen folytatta útját Szicília felé.

KÉT CÍFOLAT:

- 1. Svájcól nem követelték a katonai átmenő forgalmat
- 2. Belgrádban nem voltak harcok

Zürich. Csütörtökön este az egyik svájci rövidhullámú rádióállomás előadását közvetített Svájc gazdasági helyzetéről. Ebből az előadásból egy külföldi hírügynökség és néhány lap szenzációs, de téves következtetést vont le, úgy értelmezvén a közölteket, hogy Svájcól egy vasútvonalnak és néhány hágnak katonai célra való felhasználását követelik. Jól értesült svájci helyen ezt a következtetést teljesen alaptalannak minősítették. Azóta egyébként a szóbanforgó külföldi hírügynökség már helyesbítette is az előbbi, téves közleményt.

Belgrád. (Rador). A német távirati iroda jelenti: Belgrádban derültséget keltett az a brit forrásból származó hír, amely szerint a belgrádi olasz helyőrség fegyvervesztése alkalmából elkeseredett harcokra került sor és a harcok során az olaszokat a szerb lakosság is támogatta. Valójában a belgrádi olasz csapatok lefegyverezése minden ellenszere nélkül és oly diszkrétan történt, hogy a lakosság semmit sem tudott erről a tényről. — állapítja meg a DNB.

Jelentéseink a harcaterükről

Keleten a napok óta tartó esőzés befolyásolja a harci tevékenységet

Berlin. A német vezéri főhadiszállás legújabb jelentése szerint a keleti arcvonal déli szakaszán a napok óta tartó erős esőzés befolyásolja a harci cselekvéseket. A szovjet csapatok hasztalannul kísérelték meg, hogy a német csapatok elvált mozdulatait megzavarják. Elkeseredett harcokban viszárvarték őket.

A Vjasmától nyugatra eső térségben tömeges szovjet erők valamennyi áttörési kísérlete meghiúsult a német hadosztályok állhatatos ellenállásán, amelyek 70 páncélost pusztítottak el.

Az arcvonal többi részéről csak helyi harci tevékenységet jelentettek, kivéve a Ladoga-tótól délre eső területet, ahol az ellenség az egész napon át támadott.

A Fekete-tengeren a németek oldalán tovább harcoló egyik olasz buvárhajó elsüllyesztett egy gyorsnaszádok biztosította szovjet aknakerékot.

Salerno harci körzetében tegnap német támadások megsemmisítették az angolok azok nagy légi erőit és nehéz hajótüzér-

séggel támogatott ellentámadásait.

Különösen az arcvonal déli részén nyert terjedelmében a harc az újonnan partraszállott, tulerőben lévő angolok erőkkel.

A Calabriában állandó harc közben és valamennyi forgalmi összeköttetés alapos elpusztítása után visszavonuló német biztosító csapatok tegnap kapcsolatba jutottak a Salerno környékén harcoló német had-

A szövetségesek mindenáron meg akarják tartani a salernói hidőt

Berlin. (Rador). A salernói öbölben folyó harcokra vonatkozólag még a következőket jelentik: A VIII-ik hadsereg tengeri úton szállított csapataival megerősítették az Ebolitól délre megterített amerikai hadosztályokat. A szövetséges parancsnokság mindenáron meg akarja tartani a salernói öbölben lévő hidjét és ezért az utóbbi 48 órában jelentős erősítéseket küldött. Ezt a feltevést az is bizonyítja, hogy három Salerno irányába hajózó hajókaraván

osztályokkal.

Elba-szigetén a Badoglio-párti, 7000 főnyi helyőrség feltétel nélkül megadta magát a németeknek. A helyőrséget lefegyverezték.

Nappal és éjszaka néhány angolok repülőgépe szállott el a birodalmi terület fölött. Itt-ott ledobott bombák csak csekély kárt okoztak.

is jellezték. A három karaván összesen 60 hajóból áll, míg Palermo kikötőjében további 90 hajó van összpontosítva, mintegy 400.000 tonna befogadóképességgel. Felteszik, hogy ezek a hajók további csapatokat visznek majd a harci körzetbe. A VIII-ik angol hadsereg gyorscsapatai fokozták menetütemüket, ami azt mutatja, hogy minnél előbb érinkezésbe akarnak kerülni az Ebolitól délre lévő csapatokkal.

A politikai arcvonal

Berliner Börsenzeitung: „Kivánatos, hogy a régi puszkaporos hordó a Balkánon ne robbanjon fel”

Berlin. (UTA). A Völkischer Beobachter című német lap vezércikkében foglalkozik a Badoglio-kormány fegyverletételének a balkáni országokra való visszahatásával. A félhivatalos német lap kiemeli azt a tényt, hogy Dél-Európa népe a saját törvényeik szerint élnek, szoros egységben és természetesen kapcsolatban a Nyugattal. Mindég kívülről táplálták az összejött közeleket a Délkelet álmjai között és csak természetesen, hogy a britek az izgatás mesterei, mindenig megterített arra, hogy a Balkán tűzfészek maradjon. Ameddig Olaszország, az 1941. évi tavaszi hadjárat után, döntő szerepet követelt magának a balkáni megszállott országokban, ez országok fejlődése elé új akadályok meredtek.

A balkáni államok nem ismerték el az olaszokat mint valamely új rend képviselőit, mert az olaszok ennek a jelszónak nem adtak súlyt tetteikkel, — hangoztatja a német lap.

A horvátok is felelték el azokat a nekik fájdalmas fejleményeket, amelyek lehetetlenné tették szorosabb kapcsolatokat Olaszországgal, mert az Adriai-tenger felé határaitakat összeszűkítették. Horvátország ebbe sohasem bevonhatott bele. A görökök az olaszoktól vívott harcok eredményeképpen nem tekintették magukat legyőzöttnek és nem törődtek bele nemzeti területük elvesztésébe. A bolgárok a legnagyobb elkeseredéssel látták némely bolgár területek Albániához történő csatlakozását annál is inkább, mert elvágták összeköttetésüket szent városukkal Ohridával és környékével. Az elégedetlenségeknek és összejött közelek-

nek ezek a mozzanatai ma már megszűntek, — állapítja meg a félhivatalos német lap — és ma a balkáni országokat nem akaszthatják meg abban a közös rendeltetésükben, hogy megvédjék földjüket és hogy részt vegyenek a Nyugat védelmében a bolsevizmus, a dollár és a font ellen.

A német lap ezután szives szavakat intés a baráti bolgár néphez, hangoztatván, hogy a régensnek megválasztásá-

val és az új kormány magalkításával alapos kijáratolás érte az angolok táborát. Délkeleten a helyzet megmászhatatlan valóságokra támaszkodik, — fejti be a német lap, — s amiatt kívánatos, hogy a régi puszkaporos hordó a Balkánon, ne robbanjon fel, hanem e helyett meg kell teremteni az együttműködést, elfeledve a régebbi ellenségeskedéseket, összejött közeleket, hogy tartós békét lehessen biztosítani.

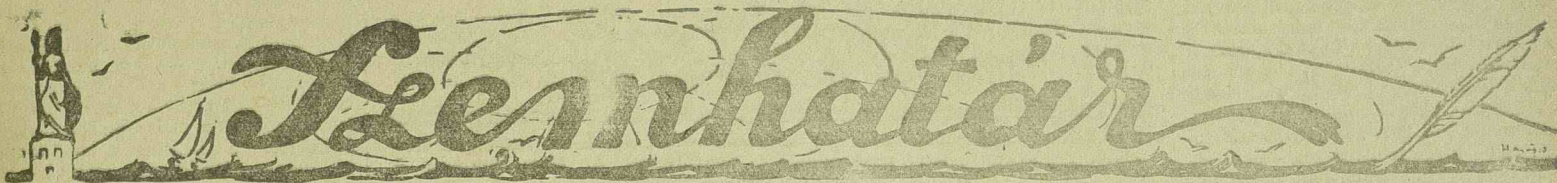
A fasiszták agyonlőtték Amico tábornokot Déli-Dalmácia olasz parancsnokát

Zágráb. (Ep.) Amico tábornokot Dalmácia déli részének parancsnokát, a fasiszták agyonlőtték. Amico tábornok Raguzában és környékén megszervezte az ellenállást az előrenyomuló német—horvát erők ellen és megtagadta a város átadását a horvátoknak.

A horvát lapok kilátásba helyezték bizonyos okmányok nyilvánosságra hozatalát annak igazolására, hogy Amico tábornok keresztetvén a horvát érdekeket, kapcsolatokat tartott fenn a jugoszláv partizánokkal.

A Pravda az olasz példa követésére szólította fel Bulgáriát

Berlin. (Tp.) A Wilhelmstrassen rámutatnak Dimitroffnak, a komintern volt főtitkárának a moszkvai Pravda című lapban megjelent cikkére, amelyben felszólítja Bulgáriát, hogy kövesse Olaszország példáját. Dimitroff arra az esetre, ha Bulgária továbbra is támogatja Németországot, azzal fenyegetőzik, hogy Szovjetország túrelme végül is el-



Szólvóza

A VITA ZSIGMOND szerkesztésében Aind-Nagyenyedon készülő irodalmi antológia munkálatai befejeződtek. Szedését és nyomtatását csak az iskolai év kezdetén szükséges iskolai könyvek kiadása miatt kellett rövid időre elhalasztani.

ROVIDESEN érdekes kis könyv kerül ki az aradi Vasárnap-nyomdából: „XII. Pius életrajza”. A tetszetős kiállítású könyvecske szerzője Kulcsár Mihály dr., aindi-nagyenyei római katolikus plébános, minorita házfőnök. A fiatal minorita teológiai tanár neve olvasóink előtt is ismeretes, lapunkban több írása jelent már meg. Kulcsár Mihály dr.-nak egyébként nem ez az első könyve, már eddig is több kisebb terjedelmű tanulmányt lépett a nyilvánosság elé. „A Ferencesek akció a hit szolgálatában” című könyvecskéje, amely 1939-ben Kolozsvárott jelent meg, komoly egyháztörténelmi felkészültségről tett tanúságot. XII. Piusról szóló könyve a többi között bepillantást enged a Vatikán diplomáciai tevékenységébe s ilyenformán szélesebb körök érdeklődésére is igényt tarthat.

HUSZ ESZTENDEJE annak, hogy fiatal erdélyi írók, ama nevezetes „Tizenegyetek”, egy antológia keretében a közönség elé léptek. Tizenegy akkor még teljesen ismeretlen név: Balázs Ferenc, Dobai István, Finta Zoltán, Jakab Géza, Jancsó Béla, Kacsó Sándor, br. Kemény János, Maksay Albert, Mihály László, Szent-Iványi Sándor és Tamási Áron. Mi lett a „Tizenegyetek”-kel? Nem érdektelen átfutni a névsoron. Mindegyikük szegény Balázs Ferencről. Unitárius lelkész volt, a teológia elvégzése után ösztöndíjat kapott, de ideje letelte után nem sietett haza, hanem először Amerikába ment, majd bejárta Kínát, Japánt, Indiát, Kórisi Csoma erejével, az apostolok lángolásával, hiszen támogatást sehonnán sem kapott. Hazatérve, megírta könyvét: „Bejáróm a kerek világot”. Azután egy egész kis parókiaira nevezte ki magát. A népért a nép között akart dolgozni. Szövetkezteket, tanfolyamokat szervezett. Mikor hat esztendővel ezelőtt a tüdővész, amely szellemi élet. Báró Kemény János ismert név. Történelmi kastélyának kertjében most is minden esztendőben összegyűlnek az „Erdélyi Helikon” írói. Maksay Albert református kollégiumi tanár, Mihály László Rómában dolgozik, Szent-Iványi Sándor Angliát és Amerikát járt unitárius teológiai tanár. Utoljára maradt Tamási Áron, akiről semmit nem kell írni.

HOSSZU hallgatás után közel ezeroldalas történelmi regényrel szól meg ismét Berde Mária. A kitérő író „A hajnal emberei” című új könyvében a történelmet emberek, különösképpen egy ember életén keresztül vizsgálja fel, ez az egy pedig Szász Károly aindi-

Csángóföldön gyűjtött dalok

(Beküldte Borcsa István)

KERÉK erdőn jártam,
Piros tojást látam,
Hamar oda szálltam;
Nesze-nesze, friss rózsavíz,
Gyöngyöm, gyöngyvirágom.
Hol a tojás, piros tojás?
A zsebembe várom.

FÁJ a szívem, teher nékem az élet;
Annyi kinnal nem is tudom, hogy élek?
De jó volna fekete föld,
A föld fekete göröngye,
Ahol az én fáradt testem megpihenne.

(Özv. Borcsa Istvánné gyűjtése, Turches-Türkös)

HAVASON fuj az őszi szél a pusztán,
A világon csak én maradtam árván.
Nincsen senkim a világon,
Sírba szállt az én galambom,
Nem derül fel többé az én csillagom.

NEM viseltem kalapomon virágot,
Ajtcam, szívem nem mondott

[huzugságot.

Arványhaj volt mindig a bolcsétám,
A becsület szivből jukkai szent imám.
Bimbót fakasz a tavaszi napsugár,
Nincsen annak se titalom, se harár,
De fakaszibb, csirázatibb annál még,
Az az édes, az a boldog reménység.

(Csáki Mihály gyűjtése, Turches-Türkös)

ALÁ-FELÉ veres az ég,
Mondd meg babám, szeretsz-e még?
Szeretsz-e, hogy szeresselek,
Vagy szívemből kivesszelek?
Szeress babám szívemből,
Holtig tartó szeretetből.

(Antal Tizedes István gyűjtése, Turches-Türkös)

Tamási Áron írja:

„Most már jól tudjuk, az új eszme derengésében gondolkodva, hogy mily tévedés volt a materiában látni az élet értelmét és olyan társadalomban élni, mely a természet világtól elszakadva nyüzög s amelyben az Isten sem érzi magát otthon. Még szerencse, hogy a nép és a munkás ki volt zárva ennek a társadalomnak anyagi és „szellemi” áldásából. Szerencse, hogy a maga világában külön élt a nép, a maga életformája szerint, megőrizve szellemi egészségét. Mert így nemcsak feléje lehetett fordulni, hanem tanulni is lehetett tőle. S mindenekelőtt főfedezni benne az emberi élet-alapvető törvényét, mely szerint bölcs és deris emberi élet csak úgy lehetséges, ha Istennel való kapcsolatunk megtartjuk és gondozzuk; ha benne élünk a természet világában, a fűkkel, a virágokkal, az éggel és földdel együtt; s ha olyan társadalmat alkotunk, amelynek tagjai rendezték már a viszonyukat az Istennel és a természettel”.

„Emberi életet szeretnénk: egyszerűt, derisét és egészségeset!

Uj gondolat ez?

Nem új, csak elfelejtett. És a művészi forma, a képzelet és a szemlélet módja, ahogy irodalmi művekben kifejezésre jutnak ezek a gondolatok: az sem új, csak elfelejtett. A valóság és a képzelet összhangja a legősibb költői lélek adománya, melyet leghívebben a nép őrzött meg. Így tehát a gondolat és a művészi forma egységes eredetű a népiségben, mely rendet akar teremteni az emberi lélek egész területén”.

nagyenyei professzor, aki jogtudományi kutatással közben ugyiszólván véletlenül keveredik bele a politikába. Az ő élete a regény vezénonyra. Körüötte szövédik szemes szálaiból a sokretű regény, a multszázadelej Erdely politikailag és társadalmilag egyaránt érdekes korának rajza.

JEKELY ZOLTÁN három kisregényt és négy novelláját adta ki a Szepmives Céh „A házsongárdi föld” címmel. Akik figyelemmel kísérték a tehetéssel erdélyi író — s főleg költő — eddigi munkáját, örömmel állapítják meg, milyen jelentős fejlődés mutatkozik régebbi és mostani prózája között.

A MULT SZÁZAD francia szépprózájának kimagasló alakja volt Guy de Maupassant. Halálának most van ötvenedik évfordulója. Mindössze negyvenhárom esztendő volt, amikor örökre lehunyta szemét. Utolsó éveiben címéje elborult. Irodalmi munkássága mindössze alig tíz esztendő, termése azonban igen bőséges. Csak kivételesen van derű egyik-másik írásában, általában rutnak, rossznak és szerencsétlennek látja az embert. Páratlanul ért parasztok, kispolgárok, hivatalnokok jellemzéséhez, beszéltetéséhez. Körülbelül husz regényt és néhány száz elbeszélést írt. Műveit magyarra is lefordították. Halálának ötvenedik évfordulójára alkalmából Párizsban műveiből új kiadást rendeznek és a lapok nagy cikkeiben emlékeznek meg róla.

A BIBLIOGRAPHIE DE LA FRANCF 1942 januári száma jelezte André Ady „Poèmes” traduits par Anaré Steiner édition José Corti c. könyv megjele-

nését. Nagyszámu kisdedet után most először jelent meg Ady, hozzá méltó francia áttiteltésben. A fordítás vetekszik a legjobb német fordításokkal, sőt ha azokat némiképp felül is mívja, az onnan van, hogy Ady nyelve és szellemé közelebb áll a franciához, mint a németéhez. A fordítás hű nemcsak szövebben, de halásban is, legalább mi magyarok az idegen verssorok és ritmusok alatt megerezzük Ady hangját. Külön érdeme a fordításnak, hogy nem riadt vissza áttitetni Ady legbensőbb, mondhatnók leglelkibb, sajátosan egyéni, titokzatos, bizsar szimbolikus verseit sem. Ezek közt első helyen áll az Ős Káin, mely először jelenik meg francia fordításban. Ugyancsak a fordítás remeke az „Egy május zápor után” áttiteltése. A kis kötet összesen 59 verset tartalmaz, s igen jó áttekinthet nyújt Ady költészetének gazdagságáról és fejlődéséről.

TADEUSZ FANGRAT, a kiváló lengyel költő, annyira megtanult magyarul, hogy vállalkozhatott Ady verseinek lengyelre való fordítására. Eppen mert kiváló költő, vállalkozhat a legjellegzetesebben magyar költők fordítására. Az a szándék, hogy valamennyi nagy költőnk legszebb versét lengyelre fordítja. Már régebről van egy magyar költők műveiből készült antológiája. Lefordította később József Attila verseit, legújabbban pedig egy lengyel Ady-versgyűjteményt adott ki hibátlanul zengő fordításban. Ezeket a verseket az eredeti ritmusban, az Ady költészetének járó ujjaita költői hangszereléssel fordította lengyelre, és ezzel Ady költészetének szellemét a leghívobben tolmácsolja a lengyel népnek.

A népiség értéke

— Válasz Vita Zsigmondnak —

Kedves Zsigmond barátom! Minde-nekelőtt örömmel kell kifejezést adnom, amiért közölt rövid tanulmányaimhoz hozzászólta, mert az ilyen kölcsönös véleményváltások elmélyítik a kérdést, fölkelítik az érdeklődést és az ügyből több lesz, mint pusztába kiáltó szó. Különösen örvendek azonban annak, hogy Te szóltál hozzá, aki erre a legelhatottabb vagy és akinek írásait mindig a legnagyobb élvezettel olvasom. Most is sok olyan dolgot közöltél, különösen kulturánk ősiségével kapcsolatban, amit jó minél többnek tudni.

Azokban engedél meg, hogy megjegyezzem mindazt, amit Te közölsz nemcsak hogy nem vontam soha kétségbe, hanem magam is említettem, ha helyesülke miatt csak röviden is. Erősen félreértettél, amikor azt mondod, hogy szerintem is „az egész magyar műveltség csak most van megszületőben”. Félreken emlékszem a Debreczeni-féle vitára s azt hiszem, hogy a Kelemen-féle kritika őt is félreértette. Mert ha jól emlékszem Debreczeni sem mondta azt, hogy az évezredes magyar kultúra érték nélkül és csak az újabbkori népköltésztől kezdődik. Ilyent nem is mondhat irni- és olvasnitudó ember. A népből minden időben szivott fel elemeket a magas kultúra, nemcsak nálunk, hanem mindenütt. Egváltalan alig van író és művész, akinek népis elemeket ne lehetne felfedezni Shakespeareől elkezdve (hogy csak a csucson levőket említsem) Beethovenig (IX. szimfónia zárótétele), sőt még Bachnál is fedezhetünk fel népi elemeket a Lisztrel és Brahmsról nem is szólva. És abban is igazad van, hogy irodalmunk ugyiszólván a nép emelőjén nevelkedett, hiszen alig találunk író és költőt, aki ne vett volna át indításokat a néptől. Csakhogy ne felejtse el, új vagyunk ezzel a kérdéssel is, mint ahogy az egyszeri tanár felelt: a levegő is telve van vízpárával, miért iszol akkor vizet? Népi elem volt bőven, csak hogy ezek szétolvadtak a Nyugat-imádók kezében. Mert meg vagyunk győződve róla, hogy Te sem állítod azt, hogy a népi elemekkel is dolgozó Erkel művésze egy és ugyanaz Kodály magyar művészetével. Erről van szó! Mi a szerződés is vitathatatlanul gazdag népi elemekkel átitatottnak szeretnők látni a magyar kultúrát, hogy ne csak látni, színeben és köntösében, hanem lényegében és véreben legyen magyar.

Nem tudom, a véletlennek vagy pedig Kalkassy Endre barátunknak a keze játszott közre abban, hogy a Te hozzá szövegeiddel egyidejűleg közölt Szemléi Ferenc cikket („Nyugat buvóletében”) is, amely önmagában megadta a választ a kérdésre. A nyugat-imádó vitte, hajította kulturánkat sokszor annyira, hogy mellette közömbösen néztük saját értékeinket. Eppen most olvastam nem kis megdöbbenéssel Schöpplin Alldárnak az irodalomtörténetét, amelyben az egész erdélyi irodalmat 3, olvasd: három oldalon írté el, amikor középszerű írók is több helyet kaptak néhol a méltóságában. Tamási 20 sort, Makkai és Kós együttesen nyóce sort, Reményik pedig 2 és fél sort (!) kapott.

Azt sem állítottam, hogy csak az a magyar, ami más népektől elválaszt! Felesleges talán arra hivatkoznom, hogy például éppen Bartók szerint az ősi magyar zene meglepő rokonságot mutat a szomszéd népek zenéjével.

Ami továbbá az értelmiség műveltségtermő feladatát illeti, engedél meg, hogy utaljak talán gyarló, de némileg mégis találó hasonlatomra: a gyümölcsfára. Már az első cikkben hangsúlyoztam, hogy az értelmiség milyen nélkülözhetetlen szerepet tölt be a kultúra

Barán. Az értelmiség feladatával foglalkozó másik cikkemből még inkább látható, hogy teljesen egy falat építünk, ha más-más oldalról is, mert annak is az a tartalma, amivel Te zárod cikketed: az értelmiségtől műveltségteremtésünk a hagyományok alapján.

Mindabból tehát, amit Te közölsz, nem vonok kétségbe semmit. Ellenkezőleg: talán kiegyesíted azt, amit én csak homályosan említettem. Ismétlem: soha sem vontam kétségbe a népi kultúra hatását és nem vonom kétségbe kulturánk népi közelségét sem (bár erőltetni lehetne). De tanulmányaim megírásánál nem is ez volt a célom. Az igazi magyar kultúrának szerintem nem lehet népi elemekkel megelégednie és nem lehet a népi közelség leszövegésével napirendre térnie a néphagyomány kérdése felett. Nem közelséget akarunk, hanem azt, hogy a népi hagyomány a maga teljességében itassa át magunkat és ennek alapján egy olyan műveltség termelődjön ki, amely minden ízében sajátosan nemzeti. Arra van szükségünk, hogy az eddig alig látott, félreértett népi művelődés gazdag kinécséhez iróink és művészeink kezén teremtsék meg már egyszer azt, amire igazán szükségünk van: a nyugati színvonalu, de vitathatatlan magyar művelődést. És azt akarjuk, hogy értelmiségünknek a szeme is nyíljon fel már egyszer a népi értékek meglátására és idegenmádata sallangjaitól szabaduljon meg. Ahogyan Szemler Ferenc valamást tett peer-gyinti hazatéréséről az idegenben való királyságúzás után, úgy következzenek be ez a hazatérés társadalmunk minden rétegében.

Baráti üdvözléssel!

Kiss Béla

Olvasmányt a magyar nemzetiségű sebesült katonák számára

(Bucuresti). A katonai és katonai felügyelet alatt álló egyéb kórházakban magyar nemzetiségű sebesült és beteg katonákat is ápolnak. Jótékony célú magyar szervezetek szeretettel gondolnak ezekre a katonákra és különböző szeretetadományokkal látják el őket. Egy dolog volt, amit eddig ezek a magyar nemzetiségű katonák nélkülöztek: az olvasmány. A Romániai Magyar Népközösség vezetőségének közbenjárására — mint illetékes helyről értesülünk, — a kormány megengedte, hogy a katonai kórházakban, valamint a katonaság felügyelete alatt működő egyéb kórházakban ápolás alatt levő magyar nemzetiségű sebesült és beteg katonák szabadon olvassanak cenzura által felülvizsgált és jóváhagyott magyar könyveket és magyar újságokat. Jótékony szervezeteink által tehát jutassunk magyar könyveket, folyóiratokat és újságokat a magyar nemzetiségű katonáknak. A jó olvasmány túlróbb teszi a szenvedőt, jó hangulatot kelt és ezzel is elősegíti a gyógyulást.

— A közmunka-szolgálat iránti pótvallomások benyújtását felfüggesztették. (Bucuresti). A belügyminisztérium közli, hogy a közmunkaszolgálat iránti pótvallomások benyújtását további intézkedésig felfüggesztették.

— Adományok. A dr. Kakuk-csecsemőgondozó és napközi gyermekotthon vezetésére köszönetet mond a következő az intézet részére nyújtott adományokért: Káté Mária 500 lej, Karácsonyi János Szent Antal nevében 1000 lej, Tamiotóni 1 kosár szilva és 1 kosár alma.

— Ételolaj osztása Brasovban-Brassóban. (Saj. tud.) A városi közlekedési hivatal felhívja a lakosság figyelmét, hogy a szeptember hónapra szóló ételolaj megérkezett és az a kereskedésekben a fogyasztók rendelkezésére áll. A 2. számú olajjeggy ellenében személyenként 75 deka ételolajat adnak ki.

— Hirtelen halál a pályaudvaron. Schüller Gyula 63 éves mediási-medgyesi biztosítótársulati utazó a timisoarai-temesvári pályaudvaron hirtelen összeesett és meghalt. Megállapították, hogy szívizomhüdes érte.

Szept. 20. hétfő
R. kat.: Euszták
Prot.: Friderika
Ortodox: Euszták



pltebe: 5 ó 43 p.
ny.: 13 ó 3 p.
nappaj hossza:
12 óra és 19 perc

A Déli Hirlap megjelenik mindennap a vasárnapokat és ünnepeket követő napok kivételével. Timisoara-temesvári szerkesztőség és kiadóhivatal: 1, Piata Bratianu 2. Telefon: szerkesztőség 50-78, kiadóhivatal 28-10.

Előfizetési ár a lap házhoz való kézbesítésével vagy postán küldve: egy hónapra 140 lej, három hónapra 400 lej. Egyes szám ára 5 lej.

Aradon előfizetéseket, hirdetéseket és felvételmiások Reclama hirdető-irodájában, Motina-utca 6. Telefon: 17-11.

— Timisoara-Temesvár város együttműködési tanácsának ülése. Timisoara-Temesvár város együttműködési tanácsa szeptember 28-án tartja legközelebbi ülését. A szakelőadók jelentésén kívül a költségvetés több szakaszának módosítása is szerepel a tárgysorozaton.

— Timisoara-temesvári templomi énekhar vendégzereplése Pancoța-Pankotán. (Saj. tud.) A timisoara-temesvári erzsébetvárosi római katolikus templomi énekhar Pancoța-Pankotán vendégzereplést, ahol ebből az alkalomból a közönség zsufozásig megtöltötte a templomot. A nagymisét Blum János szalvatoriánus atya mutatta be. Mise alatt az énekhar orgonakisérettel énekelte Weisz János karnagy vezénylete mellett. Délután a vendégdalosok kirárdultak a pancoța-pankotai szőlőgyre, ahol kedves vendégzereplésben vott részüik. Távozásukkor Maneuvre Péter plébános szent-széki tanácsos bucsuztatta a timisoara-temesvári énekeseket.

— Milyen élelmiszergygyek érvényesek. Timisoara-Temesvár város közlekedési szolgálata közli, hogy a szeptember 21-től 27-ig terjedő héten feketekenyér vásárlására a 71., 72., 73., 74., 75., 76. és 77. számú kenyérjegyek érvényesek. Személyenként 300 gramm kenyér jár. Hus vásárlására a 23. és 24. számú husjeggy, zsirra a 3. számú zsirjeggy, cukor vásárlására pedig a 2. számú cukorjeggy érvényes. A cukor fejadagja, mint ismeretes, keresztény fogyasztók számára 550 gramm, zsidó fogyasztók részére pedig 100 gramm. Olaj vásárlására az új élelmiszergygyfüzet 1. számú olajjeggye érvényes, személyenként egynegyed liter olaj jár. A kukoricaiszt vásárlása nincsen korlátozva.

Vasalónót
és egy literit vagy egy hitalabb liter mindegyiknek alkalmazok. Kérelmihály kelmefestő, Arad, Romu. Velciu-utca 9.

— Országosan körözött betörők elfogása Sibiu-Nagyszébenben. (Saj. tud.) A rendőrségnek sikerült Schwarz Sándor aradi, Nagy Károly braşovi-brassói, valamint Sarditu Ioan és Cealek Ana bucaresti illetőségű országosan körözött ismert betörőket elfogni. Hetek óta Sibiu-Nagyszébenben bujkáltak és együttesen számos betörést követtek el. Átadták őket a hadbírósnak.

— Az osztályorsjáték harmadik osztályának elsőnap huzása. (Bucuresti). Az osztályorsjáték harmadik osztályának elsőnap huzásán a következő számok nyertek nagyobb összegeket: 2.000.000 lej: 57.713; 750.000 lej: 23.094; 100.000 lej: 48.308; 80.000 lej: 49.214; 60.000 lej: 27.199, 55.857; 40.000 lej: 38.794, 44.923, 64.040, 46.280, 66.750, 50.692; 30.000 lej: 21.196, 53.881, 62.14, 43.680, 66.221, 19.663; 20.000 lej: 15.148, 49.195, 75.560, 8693, 23.082, 28.581, 32.963, 40.725, 43.343, 47.048, 79.837, 11.948. A felsorotakon kívül még több sorsjegyet huztak ki egyenként 14.000 lej és 8000 lej nyereséggel. A huzás tovább folytatódik. Számhírákért felelősséget nem vállalunk.

Airedale-vadász-lov errier
Elsőrangú vadász- és bázorzó ebek, néhány 6 hetes pedigrés kölyök eladó. Cim: Wagner, Fazanaria Regala Casa Verde, Timisoara. Távbeszélő 38-47

— SZABADTÉRI IFJUSÁGI ELŐADÁS. A timisoara-temesvári erzsébetvárosi római katolikus plébánia ifjusága, vasárnap délután 5 órai kezdettel tartja meg ezidei utolsó szabadtéri előadását a Vöröskereszt javára. Az előadás a plébániakertben megy végbe.

— Különcukrot kapnak az aradi nyugdíjasok (Saj. tud.) Az aradmegyei közalkalmazottak ellátási hivatala (Horia-utca 1. szám) közli, hogy a nyugdíjasok részére személyenként 1 kilogramm külön cukoradagot engedélyeztek. A cukor átvétele szeptember 20-tól, hétfőtől kezdődőleg történik betűsírerti rendben olyképpen, hogy naponta négy-négy betű kerül sorra.

— Gyászmise. Szeptember 20-án, hétfőn lesz egy esztendeje, hogy Ivan Yvonne, Ivan Nicolae szerkesztő felesége meghalt. Ebből az alkalomból hétfőn délelőtt 9 órakor a timisoara-temesvári belvárosi római katolikus plébánia-templomban az elhunyt lelki üdvéért gyászmisét mondanak.

— Üres lakások és butorozott szobák bejelentése. A timisoara-temesvári erzsébetvárosi prefektura mellett működő lakásnivalat felszólítja a háztulajdonosokat főbérletet stb., hogy a jelenleg üresen álló lakásokat, illetve butorozott lakrészeket és szobákat három napon belül jelentsék be a hivatalnak. Az ez után megüresedő lakásokat, lakrészeket és butorozott szobákat a tulajdonosnak, illetve a főbérletnek a megüresedés tudomásulvételétől számított öt napon belül köteles bejelenteni. Az intézkedés ellen vétő háztulajdonostól vagy főbérletőtől a lakást, illetve lakrészt és butorozott szobát közigazgatási uton elrekvirálják s a bérlet kilakoltatják.

— Pereskedés egy velőcsont körül. Érdekes ügyet tárgyal az aradi törvényeszk szabatázbírósnak. Jancu Traian mészáros ellen egyik vevője panaszt emelt a hatóságoknál, azon a címen, hogy a husért a megengedettnél többet számított. A mészáros a bíróság előtt azzal védekezik, hogy velőcsontot is adott a husra és azért számított többet. Ezzel szemben a vevő azt állítja, hogy a velőcsontot a panaszos kiejtette a csomagból, elvesztette és később meg is találták az üzletben. A vádolt a legközelebbi tárgyaláson tanukkal igazolja ennek az állításának a valóságát.

Szállítóvállalat keres azonnali belépésre **segédraktárnokot** aki lakást, jó fizetést kap és keres állandó hadmenesek előnyben. Ajánlatokat „Szállító” jellegre a timisoara kiadóba kérik.

— Mozik műsora. Szeptember 19, vasárnap és szeptember 20, hétfő: Arad: Aro: „Átadom a feleségem” (Heinz Rühmann), Corso: „Az első találkozás”, Forum: „Mailu” (Doris Duranti, Antonio Centa), Urania: „A gyanúsított nők” (Mariella Lotti). — Timisoara - Temesvár: „Aldebaran, a sivatag csillaga” (Eliza Cegan, Gino Cervi), Atlantik: „G. P. U.” (Marina von Ditmar, Laura Solari), Capitol: „Kis határforgalom” (Herta Feiler, Willy Fritsch), Corso: „A kegyencső” (Alida Vali), Thalia: „A zoid irakk” (Harry Berry). — Fratelia-Ujkisoda: (Zarah Leander, Paul Hörbiger). Roxy: „A garázs leánya” (Fritz Schmetz, Ursula Grabley).

— Tisztek és altisztek jelentkezése. A timisoara-temesvári hadkiegészítő parancsnokság felszólítja a város területén mint hazabocsátott (lasat la vatra) tartozkodó, 40 éven alóli, mozgósítható tiszteket és altiszteket, hogy szeptember 22-ig valamennyi katonai iratukkal jelentkezzenek a hadkiegészítő parancsnokságon. A jelentkezési kötelezettség az orvos-, állatorvos- gyógyyszerész-, vegyész-stb. tisztekre és altisztekre, továbbá a munkára mozgósított (mobilizati pentru lucru) s a mozgósítás és összpontosítás alól felmentett (scutit de mobilizare și concentrare) tisztekre és altisztekre is vonatkozik.

— Vasuti baleset. Novac Petru vasutas a Timisoara-Temesvár felé haladó bucaresti gyorsvonatról lezuhant. A vasutas — miként a vizsgálat megállapította — a lépcsőn állt s egyik lábával beleütközött egy hídba. Novacot lábtörréssel kórházba szállították.

(*) Értésítés. Fischer Ernő zongoratanár leszerelt, újra tanít, Arad, Regina Maria-körut 24.

(*) Elveszett. A jözsefvárosi állomás és lakásom közti utvonalon elvesztettem vérnyomásmérő készülékemet, börtörtóban. Megtalálóját kérem jutalomért adja át, vagy távbészélőn értesítsen. Dr. Welher, Timisoara IV., I. Vacarescu-u. 19. Távbészélő 12-90.

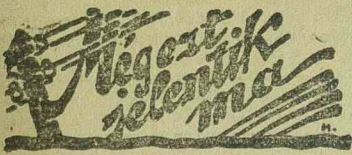
— Ügyletes gyógyosztályok. Szeptember 19, vasárnap: Arad: Stauble (Regina Maria-ut 8), Niedermayer (szerb-palota). — Timisoara-Temesvár: Belváros: Götz Mátás (Bratianu-ter), Gyárvaros: Meiszner (Petru Maior-ter 2). Erzsébetváros: Blau (Miron Cestiu-utca 1), Jözsefváros: Neurohr (Preyer-utca 1). — Szeptember 20, hétfő: Arad: Berger (Regina Maria-ut 21), Berger (Saguna-ut). — Timisoara-Temesvár: Belváros: dr. Lupea (10 Mai-utca 5), Gyárvaros: Maszalis (Badea Cartan-ter 9), Erzsébetváros: Cristea (Lahovary-ter 1), Jözsefváros: Csillag (Dragalina-ter 9). — Sibiu-Nagyszében: Pop V. (Regina Maria-ut 36). — Mindkét napon: Timisoara-Temesvár: Mehala: Chiorcaiu (Closca-utca 18). — Fratelia-Ujkisoda: Panajoth. — Freidorf-Szabadfalu: Bonomi.

1.000.000 lejig sürgősen vennék kisebb **lémpipari üzemet,** esetleg albérletbe is. Cim: Bálint Lajos, Timisoara, I, Eugen de Savoya-utca 18.

Rádió
SZEPTEMBER 21, KEDD
BUCURESTI 6.55 Hírek, reggeli zene. 12.45 Hírek. 13 Déli hangverseny. 13.50 Hírek németül. 14 Hírek. 14.15 Közlemények. 14.30 Sebesültek órája. 15.30 Szórakoztató zene. 15.40 Katonák üzennek. 16.40 Hírek oroszul. 17 Zenekari előadás énekek. 18 Olaszország órája. 19 Hírek németül. 19.15 Hegedű és hárfá. 19.40 Közlemények. 19.45 Hírek. 19.50 Nevelés és sport. 20.05 Enek. 20.40 Előadás. 21 Szimfonikus hangverseny. 22 Hírek, sport. 22.20 Könyvi zene.

BUDAPEST I. 6.25 Torna, zene, hírek, zene. 8 Hírek németül, románul, szlovákul, ruszinul, szerbül. 8.30 Iskolán kívüli oktatás. 10 Hírek. 10.15 Zenekar. 11.15 Művészlemez. 11.40 Dvát. 12.10 Zenekar. 12.40 Hírek. 14 Fuvvőzenekar. 14.30 Hírek. 15 Zenekar. 15.30 Gyermekdelután. 16.15 Zenekar. 16.45 Hírek. 17 Népdalok. 17.45 Hosszu ének. 18 Rádióhangverseny. 19.50 Hírek. 19 Tarka est. 20.35 Vigjáték. 21.15 Olasz tánczene. 21.40 Hírek. 22.40 Szórakoztató zene. 23.45 Hírek.

Veszek 4.000.000 lej értékig keres **családi házat** az Erzsébetvárosban, a Jözsefvárosban vagy a Belvárosban. Az ajánlatokat Timisoaran, 38-30 távbészélő szám alatt közöljék.



DÖNITZ TENGERNAGY 52 ÉVES.
(Berlín). Dönitz német tengernagy most költötte be 52-ik életévét. Ebből az alkalomból a Berliner Börsenzeitung nagy cikkben méltatja Dönitz nagy szolgálatait. Hasonló cikket közölnek a többi német lapok is. (Rador).

RÓMABAN ELHALASZTOTTAK AZ ISKOLAI ÉV MEGNYITÁSÁT. (Róma). Róma valamennyi nyilvános iskolájában, valamint az egyetemeken a vizsgákat, ugyiszintén az előadások megkezdését később meghatározandó időpontra halasztották.

A TÖRÖK NEMZETGYÜLES NEM TART ÓSZI SZÜNETET. (Ankara). A nemzetközi helyzetre való tekintettel a török nemzetgyűlés elhatározta, hogy az őszi lemond az őszi szünetről. (Tp.)

MARTINIQUÉ SZIGETENEK ÚJ KORMÁNYZÓJA. (Algír). Az exarche Telegraph közli, hogy a francia szakadár bizottság Louis Poinon-t nevezi ki Martinique szigetének kormányzójává. (Rador).

KETSZERESERE EMELTEK A HADÜGYI KÖLTSÉGVETÉSI TÖBBLETET TÖRÖKORSZÁGBAN. (Ankara). A török kormány törvénytervezetet készített, amellyel a nemzetvédelmi minisztérium rendkívüli költségvetési többletét 100 millió török fontról 200 millióra emelték. (Transkontinent-Press).

Iskoláink kapunyitása

Országszerte megkezdődött az új tanév. Az iskolák tanulói mindenütt összegyűltek a templomokban, hogy az 1943-1944. tanévre Isten áldását és segédelmét kérjék. Megnyiták az iskolák kapui és magukba fogadják fiuk és leányok tudományoszomja seregét.

ALBA IULIA-GYULAFEHÉRVAR

A Mailath-főgimnázium diákjai tanárait vezetése alatt bevonultak Veni Sanctera az ősi püspöki székesegyházba, amelyben már együtt voltak az irgalmas nővérek vezetése alatt álló leánygimnázium növendékei is. Az ünnepi nagymisést Boros József dr. kánonok mondta. Az evangélium felolvasása után Birton István leánygimnáziumi hitoktató mondott szentbeszédet, amelyben először a tanulókhöz, s a szülőkhöz fordult, majd az iskola feladatairól beszélt.

Mise után mindkét iskola növendékei saját tanítéztükbe vonultak az iskolai év megnyitására. A főgimnázium tornacsarnokában Bujáki Domokos igazgató mondott magasszónyás megnyitói beszédet. Az iskola hajója — mondotta — rövid nyári pihenés után fedélzetére fogadta a régi és új tanulókat, akiket a tudomány birodalmába tíz hónapos utazásra visz. Kívánta, hogy a munka eredményes legyen és örömeinek adott kifejezést, hogy ez ideán ismét nagyszabású diákság van együtt.

BEIUS-BELENYES

A bei us-beenyési református templom harangjainak hangos kondulására összesereglettek nemcsak a református elemi iskola tanulói, hanem a szülők is igen nagy számban. Szemes Károly, az új kántortanító, orgonajátéka után felhangzott az Isten dicsőségét hirdető dicséret, majd Jakab Viktor lelkész megtartotta az istentiszteletet. Meleg szavakkal emlékezett meg az iskoláról, amely ismét magába fogadja a tanulókat. Üdvözölte Szemes Károly új tanítót és Isten áldását kérte gyermeknevelő munkájára. Újabb gyülekezési ének után véget ért a tanévnyitói istentisztelet.

Vörösmarty Mihály

Vörösmarty Mihály

II.
Reá vár irodalmunk epikai hivatásának teljesítése. Költőinkben régtől fogva megvan a vágy, hogy a honfoglalást, méltó költői műben fejezzék ki. Ezt az epikai hivatást tölti be Zalán futása (1825). Csupa zengés minden sora. Hogyne hallgatnák meg! De csak 88 előfőzetője akad, olvasója se rengeteg, bár „igy még nem zenge magyar lant”. A hexametert, a hatost, jól ismerő nemességét mezejtik a homérosi szépséget megközelítő, sőt elérő hatosok. Zeng és tündöklök a magyar nyelv. Elsodró erővel és előkei hajlékonysággal, de mindenekelőtt gyökeresen, szüntiszán magyarul. A nyelvújításnak ez az első igazi nagy győzelme.

Az eposz tárgya a honfoglaló magyarság harca a bolgárokkal. Történeti adat kevés van erről. Az adatok hiányát pótolja a költő teremtő képzelete. Eszményített magyarok és bolgárok harcolnak a földért. Hadur vagy Armány segíti vagy hátráltatja őket. Történeti mag híján epizódokra hull az eposz, de ezek a mellékeselemeknek szebbnél szebbek. Köztük a legszebb Ete és Hajna szerelmi regénye. A költő a multat képzelettel és tárja elénk, de a szellem már nem a régebbi rendi szellem. Az újjászülés vágya rezdül át az eposzon. Zalán futása a reform-korszak lelkeségét hordozza magán, bár hatásaiban, epizódjaiban, a mult regényes eltképzésében és festésében még a rendi korszaké.

Többi eposza, azaz költői elbeszélése csak növeli a költő hírét-nevét és gazdagítja irodalmunkat. Cserhalom-ban (1825) Szent Lászlót, a középkori keresztény lovag eszményi képét rajzolja

meg. Az egri dicsőség is megírheti. Eger (1827) című művét a bírálókat egyhanguan nagyszerűnek tartja. Ragyogó és zengő sorokban énskli meg a költő, mint kotródik el szegyenben és halálos ijedségben az egriek sásfészke alól a kontyosok népe. Széplak (1829) a költői képzelet teremtette harci képek hosszú, de mindig tetsző sorozata. A rom, Dél-sziget, Tündérvölgy és Magyarvár (a két utóbbi befejezetlen) a közbíllás állomások. A két szomszédvár előtt (1831). Ez a csucs. A Káldorok kiirtotta Sámson-család megmaradt Tihamérja kiirtja a Káldorokat. Az igazságosnak érzett bosszu tulmegy a mértéken. Ártatlant is öl, a bájós, gyönyörű Enakót, s ezért Tihamér megölnődik. A tragikus összeütközés Vörösmarty egy művében sem olyan erős, és az igazságszolgáltatás sem olyan költői, mint A két szomszédvár-ban. A szenvedély tulzása mellett is megérdemli ez a mű, hogy kötelező olvasmánya legyen tanulmányosságunknak.

Kisebb elbeszélő költeményei közül Szép Ilonka él majd legtovább. A tartózkodó szerelem és a jövőre való szerelmi csalódás elemesztő fájdalom nyér benne kifejezést. Két sora, amelyből ez a gyönyörű költemény fakad, a mi lelkünkben is sokáig zsong még, nemcsak a költőben: „Hervadása li-áiomhullás volt, ártatlanság képe, s bánate”.

Vörösmarty ballada-költészetünket is előbbre viszi. (Buvár Kund, Szilágyi és Hajmási).

A lírában hamar szabadul a régi költészet hatásaitól. Egyik legszebb előgánk az „összehasonlíthatatlan bájru” Kisgyermek halálára „Eljátszottad már

kis játékidat... Hamar játszottad el... Aludni fogsz, s nem lesznek álmaid, aludni fogsz, s nem lesz több reggeled... Múlásod könnyű volt és tiszta, mint az égbe visszaroppenő sugár... Eljössz-e aldást hozni kedvesidre... Hogy ég nyugalmát terjeszd ki rájok?...

A külső életében polgáris, sőt nyárpolgári költő lelki élete mindinkább elmélyül. A Csiga-vendégül külön asztalánál, cigány mellett sirva-vigadó honfában végül „kozmosz ürbe tör ki a Vén cigány tragikus magyar víziója”. Szózata (1837) még Széchenyi eszmeköréből születik meg. Csak megzenésítve válik népszerűvé, zenéjét pedig nem fogadják örömmel. A művelődés haladtával mind közelebb jut a nemzeti lélekhez. Tartalma oly nély és nagy-szerű, hogy kellő történeti műveltség nélkül fel sem fogható. Értéke tehát nemzedékről-nemzedékre nő. Vörösmarty hazafias lírája „a legnemesebb tanítások gyűjteménye”. Alig képzelhető el kor, amely ne meritene belőle. Bizonyos, hogy szavalmány helyett mindinkább elevenen ható nemzeti erővé válik, mert ez a költészet mély erkölcsiségen nyugszik. Vörösmarty európai magyar. Az európai liberális hullám Széchenyitől Kossuthoz sodorja, mert költő. A szigorú, megmáshíthatatlan politikai valóságoktól ragyogó költői képzelete az álmok világába röpti. Az a szörnyű taglócsapás, amely a magyarságot 1849-ben éri, nemcsak bujdosóvá, hanem keketen megnasonlotta teszi: „As ember fáj a földnek, oly sok harc — s oeknev után A testvergyulostai atok Virágnak homlokán, s midon azt hínők, hogy tanul, Nagyobb öint forral álnokul. Az emortaj sarkanytóg-vetemény: Nincs remény! Nincs remény! A vén cigány azonban, a költő maga, látomását látja a világ eljövendő nagy ünnepeinek: a testvériség és igazság győzelmének. Szerelmi lírája Petőfi felépéig egyedülálló kincs. Epigrammáink legnagyobb mestere Vörösmarty.

Dramai költészetének Osongor és Tündéje ritka nemes gyöngy. A legszebb és legnépszerűbb gondolatokkal ékes tündéjatek. Bizonyítéka a magyar nyelv szépségének. A tündérek jelenlétében (5. felvonás) „mintha rózsbimbók hullának, pillangók játszanának, madárkák csevegének. A jelenet mintegy oda van helelve”. Megzenésítve most járja diadallal az igényes nyugati színpadokat. Árpád ébredése a Nemzeti Színház megnyitására készül. Kitiűnő művelődésbeli kép.

Babits Mihály Vörösmartyt mintanyagatosnak tartja. Nemzeti költőnek ari európaibb minden nyugatosnál. „Östünk es példaképünk” —vallja róla. A tulnyomó és döntő elem azonban sziklaszilárd magyarsága, amelyet az európai romantizmus megtermékenyít és megmésesít. Költészet magyar klasszicizmus, amelyet alig elérhető mértékül kell felmutatnunk a mai és az eljövendő nemzedékeknek. Székfi Gyula éles szemmel pillantja meg, hogy Vörösmarty ugyanolyan lelki alkattól nőtt ki, mint a legnagyobb magyar. Ezért nem indokolatlan egyeseknek az a felfogása, hogy Vörösmarty a legnagyobb magyar költő. (—a)

VEDD ÉS OLVASD!

a fecskés könyvek: mindenki könyvei

FIGYELM!
Tcherautómmal ismét megindultam Vállaok mn ennenü áru-za-ldást helybe, és vid'ke. Minden nap új utat-za-ldást szavatolással váll lok. Francisc Körössi lim s a. V, Piotor Am-n u. 28'

Apróhirdetések

MERLEG készítésére jogosított levelező könyvelőt keres iparvállalat, román, magyar, esetleg német nyelvismerttel. Ajánlatokat „Iparvállalat” jellegére a timișoarei kiadóba kérnek. (7453)

KÜLÖNFÉLE butor és ruhaféle sürgősen eladó. Megtekinthető d. u. 2-8-ig. Timișoara III, Domașneanu-u. 31. A házmesternél. (7450)

VELENCEI csillár, keleti-, és belföldi perzsa szőnyeg, 1/4-es hegedű, rómikó, gyermekszék sürgősen eladó. Ugyanott 3/4-es hegedűt vennének. Timișoara III., Radulescu-u. 10., 1. ajtó. (7449)

ELADÓ raktár, 6 méter hosszú, 3 méter széles, deszkából való, cseréptető. Mágior Péter, Timișoara III., Mures-u. 50. szám. (7414)

Eladó alig viselt
36-os női barna Filt-cipő
(tisza bőr). Ugyanott eladó egy jó állapotban levő sodronybeétes ó-német ág. Cim: S. Schneider, Timișoara III., V. Onițu-utca 3.

azonnalra keresünk olyan munkásokat, valamint kézműveseket varrodába, jó fizetéssel. Schiesinger-szalona, Timișoara III., Carol-körút 17. (7418)

ARAGAZIÚZHELY, négykeresű, kis üzleti kávécsés, rali ingaóra, 2 jeles, (márkás), teniszütő, moszó nagy márvánnyal, 4 ablak ajtóredőny olcsón eladó. Timișoara II., Bontila-utca 2. szám, 7. ajtó. (7425)

ZONGORA, Bösendorfer, eredeti, kifogástalan állapotú, eladó. Timișoara II., Eroilor dela Tisa-körút 63., I. em. 5. (7523)

NEMET órákat adok, esetleg hához is megyek. Burford, Timișoara III., Brancoveanu-utca 9., I. em. (4335)

NŐ: FEHÉRNEMŰ VARRÓNÓT, önállóan szabót, (v. ruha-varrónót, aki át-át) csak elsőrendű munkaszerőt, keres nagy timișoarei cég. Írásbeli ajánlatot személyi adatok, képesség, eddigi működés, igények feltüntetésével „Azonnalra” jellegére a timișoarei kiadóba kérnek. (7536)

Töltőtoll javítását szakszertűen és olcsón végzi
Stelzner József
űőgép-szaküzlete Timișoara I., Brătianu-tér (Rabong és Schne der mellett.)

MINDENES bejárónót keresek azonnali belépésre. Jelentkezés d. e. 9-12-ig, d. u. 4-6-ig. Timișoara I., Ady-utca 2., I. emelet, 9. ajtó. (7535)

KERESEK mindenest 2 személyi mellé, azonnali belépésre. Timișoara, Paris-u. 3., II. emelet 8. (7534)

ELADÓ egy kétszemélyes, kinyitható kerevet (sezlon), takaróval, ágy elé való szmirnaszőnyeg, díványpárnák és egy kis szalon-butorzat. Timișoara III., Oltul-utca 25. Földszint 2. (7531)

FAJBAROMFI-TENYESZTŐK. Nagyon szép Rhode Island és Plymouth Rock kakasok és jércék eladók. Timișoara III., Odobescu-u. 12. (7532)

HASZNÁLT ládák, valamint házilag készített libaszir eladó. Prove sajtüzlete Timișoara IV., A zárdával szemben. (7533)

LAKÓTÁRSNŐNEK keresek nagyobb diákleányt vagy tisztviselőnt. Érdeklődjék a Németh Kornélia-féle tőzsdében. Timișoara IV., Regele Mihai-körút 25. szám. (7529)

MINDENEST és szakácsnót azonnal felfogad Endresz kocsmáros, Timișoara, IV., Pop de Băsești-u. 1. szám alatt. (7461)

MINDENEST, rendben levő iratokkal, azonnalra keresek. Timișoara I., Diaconovici Loga-körút 17., 2. ajtó. (7458)

Timișoarei Temeșvári **CORSO-MOZI** Előadások 3, 5, 7, 9-ker TELEFON: 38-95
Mentesül a tolongástól jegye előzetes megváltásával.
Az udvar éke: **ALIDA VALLI**
A kegyencnő főszerepében

MINDENES SZOBALÉANYT keres Pittoni fényképműterem, Timișoara, I. Venetia-u. 2. sz. (Carlton mellett).

BUTOROZOTT szobát, fürdőszoba használatlalt keres Aradon, magyar kir. konzultusi tisztviselő, Címeket a Magyar kir. Konzultátuson, Arad, Bulev. Dragalina 10. alatt kéri leadni. (5325)

KÜLÖNLEGESSÉGI trafik két elárusítónót félnapra felfogad csekély bizosítékkal, román, magyar, német nyelvtudással. Fizetés 4000 lej havona. Ajánlatokat „Jó megjelenés” jellegére a timișoarei kiadóba kérnek. (7437)

FEHÉR sportkocsi, kifogástalan, jó gumikkal ellátott, eladó. Timișoara III., Romulus-u. 9., 5. ajtó. (7430)

BUTORBERAKTÁROZÁSRA keresek kisebb, száraz helyiséget. Ajánlatokat Timișoaran a 27-54 távbeszélő szám alatt közöljék. (7432)

KIADÓ nagy helyiség, gyárnak vagy raktárnak nagyon alkalmas, száraz és szellős. Ajánlatokat „Szárász és szellős” jellegére a lap kiadójába kérek. (7747)

VENNEK perzsa szőnyeg. 2 1/2, 3 1/2 négyzetméterest. Saloa Dora, Timișoara, IV. kerület, Potichen mellett. (7460)

MINDENEST felfogadnak. Lohinsky, Restaurant, Timișoara, A Pan-utca 2. (7459)

FINOM bőr-utazótáska, 75x45 cm., huzattal, és belül gyalult láda, 100x80x70 cm. eladó. Timișoara III., Brancoveanu-utca 15. 2. ajtó. (7464)

ELUTAZÁS miatt olcsón eladó korszerű, mély gyermekkocsi. Timișoara II., Alea Octavian Goga, 30. Oldalkapu. (7465)

KERESÜNK egyedülálló, jobb nőt vagy mindenest, előbbinek heti 3-szori takarításért, esetleg butorozott pince-szobát és konyhát becsáturk rendelkezésére. Timișoara III., Arges-utca 8. Lahovary-tér után a második megálló. (7436)

KIFUTÓLEANYT felfogadnak. Cim: Dolbenkonf. Timișoara III., Plevnaitér 2. szón. (7489)

NAGY lakás kiadó azonnal. Aradulnau, Banatului-ut 30. szám alatt. (7488)

ELADÓ két új paplan. Nevelő-intézet részére is használhatók. Timișoara II., Timocului-u. 10

HÁZILAG készített, tiszta lipaszir eladó Cim: Timișoara II., Neculcea-utca 1., I. emelet 8. (7486)

MEGBIZHATÓ, rendes mindenest felfogadnak. Timișoara III., Wilhelm Mihle-utca 20., 1. ajtó. Jelentkezés naponta 1-3-ig. (7484)

MERLEGŐSSZEÁLLÍTÁSÁRA jogosított könyvelő, írógéppel rendelkező, kifogástalan román német, magyar levelező foglalkozást keres délutánra, este-re. Timișoara, távbeszélő 41-26. (7455)

IRÓGÉPPEL rendelkező, kifogástalan német, magyar levelező, gyors és gépirónót, vállal diktálás román levelezést is, alkalmazást keres délutánra. Timișoara, távbeszélő 41-26. (4755)

ELADÓ kombinált szoba, sötét, teljes hálószoba, valamint falatozó-berendezés. Megtekinthető szerdán, 1-4-ig Timișoara III., Hold-u. 3. (7350)

ALKALMAZOK jó nagy- és kézmunkásokat. Pál szobát. Timișoara I., Dr. N. Paulescu-utca 2. (7457)

NAGY takaréktűzhely, réz víztartállyal, valamint 2-személyes kerevet (ottoman) használt állapotú, sürgősen eladó. Timișoara II., Badea Cartan-tér 6. sz. a földszinten balra. (7474)

„FOTO GEORGESCU” Brașov. Victoria-ut 9, sürgősen keres kifogástalan retusőrnőt. Jó fizetést és lakást ajánl föl. (4326)

KERESEK azonnali belépésre jól főző szakácsnét és/lehetőleg perfekt szobaléányt. Dr. Petroviciu, I., Bul. Diaconovici Loga 49. Timișoara. (5324)

JÓ ÁLLAPOTBAN levő pathefon, lemezekkel, eladó. Ugyanott 1-2 diákot vagy diákleányt teljes ellátásra felfogadnak. Timișoara, IV., Tudor Vladimirescu-sor 22, II. emelet 14. (7114)

KEZDŐ kiszolgáló kisasszonyt és egy kávéleányt felfogadnak azonnalra. Cim: Bodega „Susana”, Timișoara I., Regina Maria-körút 5. (7537)

GYERMEKKOCSI, redőnyös, kitűnő fehér gumikkal, valamint 6-8 éves gyermeknek való trencheocat kabát olcsón eladó. Timișoara, IV., Fröbl-u. 36, II. em. 25. (4325)

JÓMEGJELENÉSŰ, művelt, öt nyelvet beszélő tanult varrónó dívatszalonba vezetői (directrice) állást vállalna. Megkereséseket „Komoly” jellegére a timișoarei kiadóba kérek. (7422)

ZONGORA, bécsi gyártmány, fekete, kifogástalan állapotú, eladó. Megtekinthető 10-11 között Timișoara I., Lonovici-utca 1, 4. em. 24. ajtó. (7423)

DIÁKLEANY, vagy tisztviselőnő teljes ellátást nyerhet uri háznál. Kovácsné, Timișoara IV., Str. Camellei 70. (7419)

BROKÁT-bársony-, vagy szövétfüggönyöket vesz „Biedermeter” régiségkereskedés, Timișoara I., Mercy-utca 1. Távbeszélő 11-77. (7462)

ZONGORA, rövid, keresztúros, bécsi gyártmány eladó. Megtekinthető d. u. 5-7 óra között. Timișoara I., Sibiu-u. 1. emelet. (7498)

JOB nő, aki a háztartás minden ágában jártas, gazdasághoz is ért, kis gyermekével plébániára, anyahelyettesnek, vagy egyedülálló, határozottan ury személyhez menne Nem igényel nagy fizetést, csak nyugodt otthont. Ajánlatokat „Nyugodt otthon” jellegére a timișoarei kiadóba kér. (7519)

TELJES szodavizgyár, teljes berendezéssel, üvegekkel eladó. Érdeklődni Radnán, 4. szám alatt. (4336)

KÖZÉPMÉRETŰ takaréktűzhelyet, jó állapotú, csakis jó sütővel, vennék. Címeket „Jó sütő” jellegére a timișoarei kiadóba kérek. (5327)

VAS kályhaellenzöt vennék. Címeket „Jutányos” jellegére a timișoarei kiadóba kérek. (5328)

Otszobás korszerű (modern) lakás
Timișoara, II., központjában november 1-re kiadó. Felvilágosítást ad Dr. Gammer, I., Regina Maria-körút 10. sz.

OKLEVELES tanítónő lelkiismeretesen tanít elemi iskolai tanulókat német és román nyelven minden tantárgyra és bármely osztályú középiskolai tanulókat német nyelvre. Cim: Timișoara IV., Miron Costin-utca 3., 3. ajtó. (7430)

MACRAMEMUNKA összeállításához és csipkeöltéshez értő himzőnőket keresünk. Timișoara, Centrala Lapei, Regele Mihai-körút 2. (7477)

ASZTALOSOKAT könnyű munkára azonnal felfogad „Trio” Timișoara III., Brancoveanu-u. 57. (7451)

ÜGYES elárusítót, vagy elárusítónót a textilszakmában, azonnalra keresnek. Ugyanott mindenest leányt, jó fizetéssel felfogadnak. Guntersdorf, Timișoara IV. Dragalina-tér 7. (7475)

SZOBALÉANYT azonnal felfogadnak Timișoaran a Park-szanasztoriumban. (7452)

ZONGORA és cselló jutányos áron eladó Timișoara V., Geml-u. 16. (7456)

NEM ÁLLAST, HANEM OTTHONT és biztos megélhetést találhat házias, művelt magyar leány (árva előnyben) keresztény családban, két éves árva kisleányra való lelkiismeretes felügyelet ellenében. Érdeklődők pontos adataikat szeptember 20-ig „Eva baba” jellegére juttassák el a timișoarei-temesvári kiadóba. (5226)

FELFOGADOK félnapra 11 éves kisleányom mellé művelt, fiatal leányt. Jacobovits, Timișoara, Berthelot-körút 10. szám. (7527)

SZÜCSSEGÉDEKET jó fizetéssel felfogad Tapu, blawaria, Timișoara I., Mercy-utca 7. (7473)

HÁLÓSZOBA, keményfából készült, világos, továbbá konyhaberendezés, valamint őrösztal, lámpával, eladó. Timișoara II., Boliac-u. 27. (7472)

HAZTULAJDONOSOK. Mielőtt üresedő lakását kiadná, kérje tanácsunkat. Elsőrendű bérlőknek díjmentesen közvetítjük lakásukat. „Casagent”, Timișoara II., Mareșal Joffre-utca 7. Távbeszélő 43-59. (7493)

Fürdőszoba-rálépő
(VORLÄGER)

préselt parafából, igen csinos, erős kivitelű, kapható DOFCART cégnél, Timișoara, IV., T. Vladimirescu-sor, 27. Vizszonteladó cégeket mindenütt keres.

TELI készítm, bordó, fekete kabát, valamint 39-es cipő eladó. Timișoara II., Daclor-utca 10. szám, 14. ajtó. Megtekinthető 2-4-ig. (7471)

FELFOGADOK ügyes kézápolót és fodrásznót. Címem: Székér Márton, Timișoara I., Regele Ferdinand-körút 6. (7470)

HAZMESTERT keresnek. Timișoara IV., Fröbl-utca 30. (7469)

SÜRGŐSEN keresek alacsony termetre való tisztiruhát. Cim: Szabó, Timișoara, III. ker., Memorandului-utca 82. (7468)

JÓ állapotban levő, körisfa-hálószobabutor, hiánytalan, eladó. Timișoara, Fratelia III. utca 41. (7484)

MINDENES bejárónót azonnalra keresnek. Esetleg ott is lakhatik. Timișoara II., Miron Roman-utca 1. Az Apollo-mozival szemben. (7483)

BUTOROZOTT utcai szoba a Lahovary-tér mellett, 1-2 személyek kiadó. Ajánlatokat „Rendes” jellegére a timișoarei kiadóba kérnek. (7482)

ÖNÁLLÓ varrónókat és tanulóleányokat azonnal felfogadunk, Braun, Timișoara IV., I. C. Brătianu-u, 15, II, em. 45. ajtó. (7481)

KÖZLEMÉNY ZSIDÓK RÉSZÉRE

Közöljük a kötelező munkaszolgálat alóli mentességre jogosító könyvecské tulajdonosaival, hogy könyvecskéjüket szeptember 20. és 25. között a Zsidóközpont hivatalában láttamoztatniok kell, máskülönben e könyvecskék érvényüket vesztiik.

A láttamozáskor a könyvecske tulajdonosának igazolnia kell, hogy a könyvecske kiállításának és érvénye meghosszabbításának illetékét, a zsidóközponttal, továbbá a hitközséggel szembeni adóját, végül a láttamozási illetéket kigyenlittette.

A láttamozás sorrendje: A-D betűsők szeptember 20-án; E-H betűsők szeptember 21-én; I-L betűsők szeptember 22-én; M-P betűsők szeptember 23-án; R-T betűsők szeptember 24-én U-Z betűsők szeptember 25-én.

Romániai Zsidóközpont
Timiș-Torontal megyei hivatala.